

บทคัดย่อ

ปัจจุบันอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นธุรกิจบริการที่มีบทบาทต่อเศรษฐกิจและสังคม เนื่องจากการได้มาซึ่งเงินตราต่างประเทศจากผู้เดินทางเข้ามาภายในประเทศซึ่งอาจจะมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางเข้ามาภายในประเทศแตกต่างกันออกไป เช่น ท่องเที่ยว, ธุรกิจ, ล้วนแล้วแต่นำเงินตราต่างประเทศเข้ามาใช้จ่ายทำให้เกิดเงินหมุนเวียนสะพัดขึ้นในระบบเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องเพิ่มขึ้นทุกๆปี จนกระทั่งเกิดรายได้จากการท่องเที่ยวและบริการซึ่งสามารถเป็นรายได้หลักของประเทศที่สามารถนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาได้โดยใช้ทรัพยากรภายในประเทศที่มีอยู่แล้ว และหากมีการพัฒนาธุรกิจที่เกี่ยวข้องกันไปได้อย่างสำเร็จหรือถูกต้อง ก็จะสามารถที่จะเพิ่มรายได้ได้มากขึ้นอีกในปริมาณนักท่องเที่ยวที่เท่ากัน

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวประกอบด้วยธุรกิจหลายประเภทที่เกี่ยวข้องกันทั้งทางตรงเช่น การขนส่ง, ธุรกิจโรงแรมและร้านอาหาร, การนำเที่ยว เป็นต้น ส่วนทางอ้อมได้แก่การขายสินค้า Otop หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์, สินค้าเกษตรกรรมตามแหล่งที่พัก ทำให้มีรายได้กระจายไปสู่หลายท้องถิ่นและหลายธุรกิจ เป็นผลให้เกิดการหมุนเวียนทางการเงินและการจ้างงานที่สามารถกระจายรายได้ไปทั่วทุกพื้นที่ที่นักท่องเที่ยวเดินทางไปถึงแหล่งท่องเที่ยวภาคใต้ของไทยเราถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวทั่วโลกรู้จักและเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ติดอันดับของโลกมาตลอด และภายในเอเชีย ภูเก็ตก็เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ติดอันดับ 1 มาตลอดตั้งแต่ปี 2542 เป็นต้นมา สามารถนำรายได้เข้าประเทศได้เป็นอันดับที่ 2 รองจาก กรุงเทพมหานครมาตลอด ในปี พ.ศ.2547 ได้เกิดเหตุการณ์ภัยธรรมชาติ สึนามิเมื่อหลังจากนั้นทุกๆหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนได้ช่วยกันทุกฝ่ายเพื่อให้สามารถกลับคืนสู่สภาพเดิมให้เร็วที่สุด รัฐบาลได้เน้นความสำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เป็นนโยบายหลักที่สำคัญ อย่างไรก็ตามก็ดียังต้องเน้นถึงการแข่งขันทางธุรกิจเพื่อให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดไปในอนาคต เนื่องจากภูเก็ต เป็นจังหวัดที่ทำรายได้จากการท่องเที่ยวให้กับประเทศสูงสุดเป็นอันดับที่ 1 ของประเทศทางด้านการท่องเที่ยวที่ไม่นับรวมกรุงเทพมหานครที่เป็นเมืองหลวง

การศึกษา ในเอกสารฉบับนี้จึงเป็นการศึกษาตามแนวทางการจัดกลุ่ม ทั้งทางด้านนักท่องเที่ยวที่เข้ามา และทางด้านกลุ่มผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว พร้อมกันนี้ได้มีการนำทฤษฎีการวิเคราะห์ (Diamond Model) ของ Professor Micheal E Porter ซึ่งเป็นแนวทางการวิเคราะห์ ตามเงื่อนไขหลัก 4 ด้าน คือ ด้านปัจจัย, ด้านอุปสงค์, ด้านอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกัน และ โครงสร้างของการแข่งขันของธุรกิจ เมื่อวิเคราะห์แต่ละเงื่อนไขแล้วก็จะนำมาวิเคราะห์ถึงผลกระทบกับบทบาทของภาครัฐที่มีผลต่อเงื่อนไขในแต่ละด้าน หลังจากนั้นจึงหาข้อสรุป และความน่าจะเป็นในการเสนอแนวทางที่เป็นไปได้เพื่อสรุปต่อไป

ในการศึกษานี้ได้มีการรวบรวมข้อมูลจากหลายๆหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการท่องเที่ยว ทั้งในภาพรวมของประเทศ และภาพรวมของโลก โดยเฉพาะจังหวัดภูเก็ตซึ่งเป็นแนวทางหลักของการศึกษา ทั้งนี้ นอกจากจะใช้ข้อมูลทางวิชาการแล้ว ยังใช้ข้อมูลจากการลงพื้นที่จริงเพื่อทำการสัมภาษณ์ทั้งนักท่องเที่ยว และ ผู้ประกอบการเพื่อเข้าถึงปัญหาที่เกิดขึ้น และทางแก้ไขในระดับผู้มีผลกระทบ หรือ ผู้ดำเนินการโดยตรง การลงพื้นที่ตามกล่าวดำเนินการโดย สถาบัน Kinan แห่งเอเชีย (Kiasia) ซึ่งเป็นสถาบันที่เป็นที่ยอมรับของ องค์กรต่างๆทั่วโลก ก่อตั้งเพื่อหาแนวทางช่วยเหลือผู้ประกอบการธุรกิจ ในเกือบทุกๆด้าน โดยเฉพาะเศรษฐกิจรากหญ้า เพื่อให้คำปรึกษาและความช่วยเหลือทางด้านการลงทุน ด้วย สถาบันนี้ยังเป็นที่ปรึกษาตามระบบธุรกิจที่ปรึกษาในระบบการเงินของหลายๆสถาบัน เช่น GE Capital, City Bank , Morgan Glenfrey Co. เป็นต้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษานี้ เพื่อเป็นการหาแนวทางที่จะเพิ่มรายได้จากนักท่องเที่ยว โดยคำนึงแผนยุทธศาสตร์ของสำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นหลัก คือ

1. พัฒนาระดับคุณภาพสินค้าการท่องเที่ยว เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดโลก
2. พัฒนาระดับมาตรฐานธุรกิจที่เกี่ยวข้องและปัจจัยสนับสนุนต่อการดำเนินธุรกิจท่องเที่ยว เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่นักท่องเที่ยว
3. การส่งเสริมการตลาด เพื่อรักษาฐานตลาดเดิม และขยายตลาดใหม่
4. พัฒนาพื้นที่พิเศษ เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
5. ปรับปรุงกลไกการบริหาร จัดการ เพื่อสร้างความชัดเจนของนโยบาย และแนวทางปฏิบัติ ตั้งแต่ระดับนโยบายจนถึงระดับท้องถิ่น